

INFORMAȚII
DE INTERES GENERAL,
EVENIMENTE,
ACȚIUNI

DIN VIAȚA COMUNITARĂ

TEMPLUL CORAL, 7 Adar 5765

Urmare din pag. 1

Pasagerii îmbarcați pe „Struma“ voiau să se salveze de cataclismul fascist care se abătuse peste România; să ajungă în Țara Sfântă. Vasului, considerat „un sicriu plutitor“, i se dă drumul în larg. Și, totuși, vasul rezistă; ajunge la Istanbul. Dar călătorii nu primesc viză de intrare din partea guvernului britanic care mandata, atunci, Palestina. Autoritățile turcești interzic călătorilor să debarce la țărm, vasul fiind declarat în carantină. După luni de calvar îndurate, la bord, de copii, bătrâni, femei, bărbați în puterea vârstei, vasul este torpilat. Un timp, s-a vehiculat versiunea atacului unui submarin de război german; mai recent - a atacului venit din partea unui submarin sovietic. Enigma continuă să

IARȚAIT pentru kedoșimii fără de morminte

Învăluie „acest episod din anii tragici ai Holocaustului“, afirma președintele C.E.B., ing. *Osly Lazăr*. Șase lumânări în memoria celor șase milioane de victime ale acestei Catastrofe, unice în istoria umanității, săvârșite în indiferența guvernelor lumii întregi, au fost aprinse de av. *Iulian Sorin*, secretar general al F.C.E.R., *Fülop Octavian*, reprezentatul A.E.R.V.H., prim cantorul *Iosif Adler*, *Buráh Segal*, eforul Templului Coral, oficiant *Ghidu Bruchmaier*, ing. *Osly Lazăr*, președintele C.E.B. *Şivisi*, *El Male Rahamim*, *Kadiş*... Cuvinte sacre pentru odihna sufletelor celor fără de morminte - psalmodiate de dirijorul Templului Coral, *Maximilian Kertes*, de prim cantorul *Iosif Adler*, de *şohet* și oficiantul *Şlomo Malca* - au adus lacrimi în ochii celor prezenți. Spre veșnică aducere aminte a celor 769 de evrei români pieriți pe vasul „Struma“ și a celor 301 pasageri, evrei plecați din România, în aceeași perioadă, cu aceeași destinație, scufundați pe vasul „Mefkure“, la Cimitirul Evreiesc din Șos. Giurgiului, au fost ridicate două monumente - reamintea președintele C.E.B., ing. *Osly Lazăr*. Cuvenitul pelerinaj la aceste monumente a încheiat ceremonia comemorativă.

Comunitatea Evreilor din Focșani are un site pe Internet

Vreți să aflați informații despre Focșanii de altă dată și despre comunitatea evreiască de acolo, veche de peste 400 de ani? Puteți să le aveți dacă accesați site-ul www.jew-focsani.com - ne scrie despre această inițiativă *Zvi Ben Dov*. Site-ul cuprinde pagini dedicate istoriei orașului și istoriei comunității evreiești din Focșani, o atenție deosebită acordându-se primului Congres Sionist care s-a desfășurat în acest oraș în zilele de 30-31 decembrie 1881, cu 16 ani înaintea primului Congres Sionist de la Basel. Sunt, de asemenea, evocate personalități evreiești născute la Focșani, amintiri, sinagogile și cimitirele evreiești. Sunt fotografiate peste 1.000 de pietre funerare, urmând ca ele să fie publicate pe site.

Evreii din Iași au evocat istoria teatrului lor

O incitantă manifestare, organizată de Clubul Generației de Mijloc s-a desfășurat luna trecută la Iași, în fața unui public numeros. Ing. *Martha Eșanu* a prezentat conferința „Teatrul Evreiesc din Iași - în amintirea noastră“, consacrată împlinirii a 55 de ani de la înființarea acestui teatru. Pentru a face mai vie această evocare, au fost invitate să-și depene amintirile și trei persoane care au făcut parte din colectivul teatrului și anume: dna *Nuți Grunea*, care a semnat coregrafia a peste 30 de spectacole, începând cu prima premieră din 1950, dna *Doina Popovici* (timp de opt ani solistă și membră a corpului de balet), *I. Stanciu* și *L. Bazga* (membrii orchestrei teatrului) și *Leib Aron* (membru al corpului tehnic - mașinist). Conferința a fost urmată de un microrecital de muzică ușoară, în interpretarea elevei *Cristina Schiopu*, un talent în plină afirmare, iar în încheiere, consilierul *Rudolf Rosenberg* a citit poezii dedicate teatrului de la „Pomul Verde“. Întreaga asistență - scrie, într-o corespondență, ing. *Martha Eșanu* - i-a omagiat pe toți cei care s-au dăruit, cu multă dragoste, scenei și publicului ieșean.

Lecții despre Holocaust la Școala nr. 38 „Grigore Moisil“

Conducerea Școlii nr. 38 „Grigore Moisil“ din Galați a solicitat comunității evreiești să participe la o lecție despre Holocaust, în fața a 40 de elevi din clasa a VIII-a și a cadrelor didactice. Au răspuns acestei invitații ing. *Mircea Goldenberg*, președintele comunității, și *Abraham Devy*, președintele A.E.R.V.H. din localitate, fost deportat în Transnistria. Ing. M. Goldenberg a vorbit despre istoria evreilor din România și din Galați, menționând contribuția acestora din urmă la viața socială și la dezvoltarea orașului. La rândul său, *Abraham Devy* și-a evocat amintirile din Transnistria, cruzimile îndurate de evrei în deportare și felul în care a reușit să supraviețuiască. Expunerile au fost urmărite cu mare atenție, profesorii și elevii fiind impresionați de cele auzite.

TIMIȘU DE SUS, 17-20 februarie 2005

Urmare din pag. 5

Doamna *Sandra Segal*, coordonatoare Centrului Pedagogic „Yosef Hirsh“ și a Compartimentului de Tineret al F.C.E.R., a reușit să sintetizeze viața social-politică a evreilor din România în perioada interbelică și să aducă în prezent, prin câteva mărturii cutremurătoare, suferințele evreilor din această regiune în timpul războiului. Pornind de la legislația discriminatorie - din punct de vedere economic, social, cultural, educațional - și ajungând la efectele inoculării unor prejudecăți în mentalitatea colectivă, domnia-sa a reușit să îi facă pe cei prezenți să înțeleagă foarte exact cum s-a putut ajunge la atrocitățile din timpul rebeliunii legionare din București, la „Trenurile morții“ din Moldova și la deportarea în Transnistria. Momentul cel mai puternic al acestei expuneri l-a reprezentat mărturiile de familie (dureror de personale) și câteva secvențe din viețile unor oameni care au trecut prin suferințe greu de redat în cuvinte. Încă o dată, s-a confirmat cât de adevărată este acea veche vorbă: „Să nu dea Dumnezeu omului cât poate duce“... Tema cu privire la opțiunile și dilemele evreilor în timpul regimului comunist din România a suscitat, de asemenea, un mare interes. Aici nu a mai fost vorba despre istorie, ci despre evenimente care au marcat, în mai mică sau mai mare măsură, viața fiecăruia dintre participanți.

Ascuns sub misteriosul nume „Eu“, atelierul de lucru organizat în prefața Șabatului a încercat să sondeze felul personal în care s-a construit personalitatea omului încă din copilărie. Surprinzător (nu și pentru un psiholog!), experiențele și momentele importante au fost aproape identice.

Dincolo de prezentări, cea mai mare dorință a participanților a fost să discute, să își împărtășească dilemele și problemele care îi frământă. La cererea lor, s-a abordat subiectul curentelor existente în iudaism - ultra-ortodox,

ortodox, reformat, conservativ, reconstrucționist, neolog - și a modului în care acestea s-au constituit, a deosebirilor, numărului adeptilor și a felului în care se poate adera la acestea.

Participanții au putut redescoperi valorile Șabatului, care, pentru foarte mulți dintre noi, era doar una dintre zilele obișnuite, pierzând acel sens, consacrat în Tora, de „Regină a săptămânii“.

„La o ceașcă de vorbă“, rezolvând concentrați dileme care își demonstrează aceeași actualitate din Antichitate până în prezent, sau la o plimbare în pădurile înzăpezite de la Timișu de Sus, participanții și-au adus aminte, cu surprindere, că este posibil ca pentru o zi să te desprindă de rutina cotidiană.

În cadrul programului „Purimul sau obligația de a ne veseli“, *Erwin Şimşensohn* a adus teatru, dans, jocuri și... puțin vin (obligatoriu atunci când vorbim, în special în ceasuri de seară, despre această sărbătoare!). Și atunci

sufletul - căci lui, și numai lui, s-a adresat acest Seminar, care sperăm va avea necesara sa continuare - a râs. Cu poftă, cu drag, cu puțină tristețe, discret sau în hohote, a avut puterea să își aducă aminte de toate acele deznodăminte fericite din istoria acestui popor al cărui suflet a plâns de prea multe ori.

„Neșama Yehudit“ - un seminar ca un medicament pentru suflet...

Foști elevi ai Liceului Evreiesc din Cluj-Napoca s-au revăzut în kibuțul Sefaim

În toamna anului trecut, a avut loc, în Israel, cea de-a șasea întâlnire a foștilor elevi ai Liceului Evreiesc din Cluj, căruia i-a fost dat să funcționeze între două date fatidice: arbitrajul de la Viena din 1940 - care atribuia Transilvania de Nord Ungariei, ceea ce a însemnat, implicit, eliminarea elevilor evrei din licee - și mai 1944, când, în urma ocupației militare germane a Ungariei, liceul își închidea porțile și în curând avea să înceapă deportarea, exterminările, tot alaiul de grozăvii.

Au supraviețuit circa 300 de elevi ai liceului, o bună parte emigrând, imediat după eliberare, în Palestina. Alții s-au întors la Cluj, unde și-au continuat studiile și au reușit să se afirme în diferite domenii. Din păcate, mulți dintre ei nu mai sunt între noi. Cu toate acestea, participarea a fost remarcabilă: 100 de teștuagenari, octogenari, sosiți din cele patru colțuri ale lumii, s-au întâlnit în kibuțul Sefaim, dotat cu hotel, săli de conferințe, parc. Un comitet organizatoric, în frunte cu un fost colonel de aviație, *Tibor Jonas*, a făcut un program pe cinste: o zi de excursie pe înălțimile Golan, masa la un restaurant

221). Apoi *Edit Balas* a conferențiat despre arta picturii *Valentin Lustig* (fiul a doi foști elevi ai liceului, dr. *Tiberiu Lustig* și dr. *Noemi Lustig* z.l.), marcată de obsesia Holocaustului trăit de generația părinților săi. Printre participanții la întâlnire s-au numărat și alți profesori universitari, oameni de știință, ca *Ludita Mureșan*, *Andrei Devenyi* sau *Hédi Fried*, cunoscută publicului românesc atât prin cărțile sale de psihologie, cât și prin memoriile sale apărute vara trecută despre experiența ei în deportare.

Întâlnirea s-a încheiat cu o masă festivă la care a participat, ca invitat de onoare, E.S. *Mariana Stoica*, ambasadorul României în Israel. În cuvântul său de salut, rostit în română și maghiară, a propus ca următoarea reuniune să aibă loc la Cluj.

EVA ȚUȚUI (SZMUK)

Comemorarea eliberării Auschwitz-ului - la comunitatea din Reșița

Comunitatea Evreilor din Reșița a organizat, la 28 ianuarie a.c., comemorarea a 60 de ani de la eliberarea lagărului de la Auschwitz-Birkenau - ne-a informat președintele comunității, *Aspis Benjamin*. În prezența a 38 de participanți, domnia-sa a evocat evenimentele tragice de atunci. S-a ținut un moment de reculegere în memoria victimelor lagărelor morții. Persoanele în vârstă, contemporane cu evenimentele de atunci, au depănat, cu lacrimi în ochi, amintiri foarte triste din acea perioadă.

DECESE COMEMORĂRI DECESE COMEMORĂRI

VALERICA ALCALAY (Israel) - cadru didactic de excepție - ne-a părăsit discret, așa cum obișnuise în întreaga sa viață. Alin, fiu, cu soția, Haralambie Lerea, cumnat - îi vor păstra imaginea chipului ei blând, care, în condiții deosebit de grele, și-a dedicat întreaga viață familiei, precum și formării generațiilor de tineri care i-au fost studenți în România.

La 21 februarie 2005, în ziua când a împlinit 94 de ani, s-a rupt firul vieții - după o nemeritată suferință - a iubitului tată, dr. ARTHUR MAIERSOHN. La împlinirea celor cinci ani scurși de la deces, dr. *Mirela Freifeld* și *Emil Freifeld* - fiică și ginere - îl readuc în memoria celor ce l-au cunoscut și prețuit. Va rămâne mereu în amintirea noastră.

Familia îndurerată anunță că, la 7 martie 2005, se împlineste un an de când a plecat dintre noi cel mai bun soț, tată și prieten cu toată lumea - BRUNO MEER. Nu te vom uita niciodată, păstrându-ți veșnică amintire!

Fostă membră a Rezistenței franceze, ROBERTA GASTON MARIN a trecut în neființă, la 88 de ani

Ne-a părăsit, de curând, la vârsta de 88 de ani, *Roberta Gaston Marin* - soția cunoscutului om politic *Gheorghe Gaston Marin* -, mamă a trei copii, bunică a cinci nepoți, străbunică a doi strănepoți. Cei doi și-au petrecut ultimii ani din viață în Israel.

Roberta și-a cunoscut soțul în Rezistența franceză: ea era curier politic, iar *Gaston Marin* - conducătorul detașamentului de luptători străini care acționa în zona de Sud-Est a Franței. Ei s-au căsătorit în 1941. În 1946, se întorc în România, se stabilesc mai întâi în Cluj, apoi în București. De meserie profesor de franceză, *Roberta Gaston Marin* lucrează mai întâi la Ministerul de Externe, iar mai târziu devine cadru universitar la catedra de franceză a Universității din București. A fost o femeie de o blândețe deosebită, gata să-i ajute pe oamenii în suferință.

„Mulțumesc tuturor acelor oameni inimoși care m-au ajutat să-mi recapăt vederea“

Am primit, prin fax, la redacție, o impresionantă scrisoare de mulțumire, adresată conducerii D.A.S.M., de *Teodor Gomboș*, din Brașov, care a fost operat de cataractă în cadrul Programului „Proiect Vision“ pentru România, program elaborat de Centrul Medical al F.C.E.R., din București, în colaborare cu o echipă de medici oftalmologi americani, condusă de dr. *Steven Kutner*, director al Organizației „Jewish Health International“. Publicăm un fragment din scrisoare:

„Mulțumesc medicilor americani care m-au acceptat la consult și mi-au prescris operația de cataractă. Mulțumesc tuturor acelor oameni inimoși, cadre medicale și administrative, care au obținut programarea mea la operație în cadrul Centrului Oftalmologic «Oculus» și m-au ajutat să-mi recapăt vederea. Și, nu în ultimul rând, vreau să mulțumesc pentru faptul că am fost scutit de plata acestei operații. Un gând de bine pentru donatorii care au făcut posibil acest act medical. Recunoștință domnului dr. *Elias* și doamnei dr. *Marinescu*, care au urmărit îndeaproape întregul mers al lucrurilor!“